sio. Hic hodie defert deus queda dulcia et blanda sce suc-
cessionis tua. postea certamina teptationu demu securitā in
xpo quiete et pace que exupat oem sensu. Levasti te sup
te. ut videas q̄ suavis ē dns. ut in die bona dm. cu audie
ris voce spūs tanq susurrum et sibilu tenuis aure quo
da defecati cordis affectu. qui de ligno vite spūales colli
gas fructus. Sunt āt fructus teste aplō caritas gaudiu pax
pacia. lōganimitas bonitas benignitas mansuetudo. fides mo
destia ɔtinencia castitas. In hijs fructibz recepisti xpi mi
les. arra celestis glē habente pmissione vite q nūc est
et future. In hijs delibando pgusta quasda expiencias hu
seculi. felicitatis pmicias visionis etne. Quibusda itaqz de
sideriorum pēnis advolet. et usqz ī iubileas amenitates
usqz in facie dilecti p excessus ɔteplatiōis excurrit. Et
subito a se capit ut iam vivat nō in se sed in xpo unus cu
eo spūs existēs. soloqz huius mortalitatis obstaculo differēs
a sūis sctorum. quada īeffabili s momētanea suavitate frui
tionis exultat. et ī guttula deliciarum celestiu expitur qm
īestimabilis sit eorum btitudo. quorum desiderijs torrēs etne
voluptatis īundat. Quia g° vocavit te deus ut curras in
odore ungentorum suorum. ego vir videns paupertate mea clamo
ad te. Trahe me post te. Infixus su in limo pfundi s ora
ne absorbeat me pfundu. ne me demergat tēpestas. ne ur
geat sup me puteus os suu. O dulcedo cordiu deus aiarum
suavitas. et gloria te diligēciu. spes mea a iuventute mea.
aufer a me cor incircūcisu. cor coagulatu. cor lapideu. da m
cor carneu. cor novu cor humile et cōtritu. Inspira m amorē
tuu ɔteptu mudi peti odiu et pseveranā pme quā nec
prerupat mors nec mors anticipet donec eā miseratio
tua cōmittet ad pfectu. Incipit tractatus iacobi carth

Spūalis vir de profectu in vita spūali
oia diiudicās egressus ad meditādu ī agro
cu ysaac patriarcha licet in priori tractatulo ar-
te tradidit curandorum viciorum. nondu tm re
diit de agro meditatiōis. sed supest adhuc

qd mēte speculet. Cōtemplat igit offerente se verū ex
pientia ingra. quō multi vitā spūalē inchoāt. pcipue
in religionibꝫ pricipia sua redolētibꝫ opibꝫ vtutū īcho
antes in magna paria. abstinēcia. obīa ɔpūctione. ie
iunijs vigilijs. rerū tpalium abdicatione. ymo et ppri
corpis afflictione. ceterisqꝫ multis q vitā sc̄am atqꝫ
monasticā solēt decorare et honestare. Procedente vo tpe
paulati tepescere īcipiūt. et vt cancer retrocedere nō ve
rent. vt qi aliem a priori vita se ēē testent. et qi spū
īcipientes nūc carne ɔsumant. Quis em non dico
pficiat in altiora vtutū pgrediēs. sed dico etiā ī pstino
statu nominatus pseuerat? Videmq eī vt plurimū
iuuenes feruētiores qm senes. alacriores in diuinis.
pcurrētes ad exercicia. in ɔpunctione deuociores. iā vero
adultos tepidos. ī colloquijs īcōpositos. corpibꝫ et carni
īdulgētes. vanos curiosos. ceterisqꝫ leuitatibꝫ secularibꝫ
inhiantes. et vix cū penis et preceptis eos cōpelli ad ea.
que prius ppo motu affectabāt. Cernimq etiā nouicios
in rephensiōibꝫ. adusitatibꝫ īformatiōibꝫ obiurgatiōibꝫ
et alijs cōrrectatibꝫ. manuducibiles. māsuetos. pacie
tes. obediētes de facili. et beniuolos ad precepta seniorū.
nec vultu quidē ondentes alioꝝ motū. Sed cū ad etatē
maturā aut certe p aliqd tpus durauerit. mox videq
eos auersos. nec iā vbū iuste rephēsionis vel saltē am
monitiōis et exhortatiōis admittē. sine animi merore
et rebellione. aut excusatione aut cōtentione. Quē eī
dabis m̄ de mille qui adultus. et iā aliquo tpis spacio
stetit in habitu monachico. qui cū hilaritate vultus nedū
obprobria cōuicia aut cōtumelias. sꝫ nec vbū iuste rephē
sionis admittēt. nisi aut ex timore aut īpotēcia resistēdi
aut formidis. ne peiora obiceret si hec non admittet s
Licet em in oībꝫ obseruācijs quas xpiana habet religio
cꝫpluptos nō diffiteor ēē exercitores. vt in elemosinis.
ieiunijs castigatiōibꝫ corpis. tn̄ cū ad hoc sꝫ ɔtuelias

irrisiones contemptus cōtumelia aut etiā rephensiones ventū
fuerit. mox oīs virtutis paciēcie obliti. nec linguā nec aīm
nec vultū in serenitate valentes pseruare. Cū si ex adūso
dulcior aura favoris et hūane laudis psonuerit. mox
hilarior vultus. vox suavior. motū leviorē mentis ondit
īclinate voce laudātis. etiā quāqz mendosi ā adulantis
vel etiā viciose laudantis. sicqz quasi arundo vēto agitata
hinc inde īconstās atqz vere in diūsa mutatur. ut etiā hy q
quanto in corporalibus bonis exterioribus videntur uberiores et fe
cundiores. tanto ad cōtumelias et rephēsiones pferendas
tardiores. aut ad laudes hūanas captādas reperiantur pmp
tiores. confidentes in hijs corporalibus exterijs q ad modicum
utilia sūt. vacui et inanes a virtutibus interioris hominis. in
quibus vera et fundata sanctitas cōsistit. Nā quantes vitā
sctōrum prim. cōtrarijs se modis habuisse reperimus. Dolentes
de laudibus oblatis. et gaudentes de cōtumelijs illatis.
Horū inquā pdcōrum cause sūt īquirēde. cur scilicet tanta re
trogressio ē a moribus nove īitiate cōversionis. et tāte dif
ficultatis in obprobrijs pferendis. et cupiditatis ī rumoribus
favorosis appetendis. Quarum causarum cognitio multū po
terit aīo volenti se emēdare et pficere pdesse. Ignorātia
vero causarum remediorum generat ignorantiā. et per cōsequens
parit passionū cōtinuationē. sicut cernimus multos q de
talibus parū curāt. ideo et parū pficiunt. sed ī suis īpacie
cijs et corruptis moribus usqz ad finē vite egrotāt. Ideo
ī eis īdie cōtentiones ire rixe. detractiones. inobediē
appetitus vindicte. secte. et aliorum morborum pestes cōtinue
pseuerāt. capitosi elati. psumptuosi. īmāsueti. īflexibiles
pmanentes. ¶ De tribus spetatibus īstinctis nālis et
dyaboli. a quibus oē malū in hoīe causatur. Itē nālia
dona occasio sepe sūt multis ad dāpnationē

Descendendo ergo ad causarum cognitionē quo ad p
dicta si cōtenti esse velimus. dicentes deinde huius

litatis esse in causa cur hec vicia ebulliut. verū quidē
divinus sed minus clare. Oportet g° pfundiorē venā a
perire. ut explorare possimus radicē tantorum famosorum
morborum. et ex hiis etiā clarē poterit. cur hec virtus humili
tatis sibi ī nobis locū vendicare nō possit. Nota inge
nuitas causa ē defectus humilitatis. Sciendū igitur nalem
hois igenuitatē causā esse huius descensus et defectus. quā
meditat et agitat malignus spūs ut sp subdi refugiat.
et in altū se erigē conetur. Est enim aīa humanus nālis
igenuus de alto veniens. et ad pncipia altitudinis libertatis
et potentie aspirās. Superbia enim in celo ortū habuit
tam de angelo perverso quā de pthoplasto. Scribitur enim
de illo quod dixit. similis ero altissimo. et hoī pmisit. eritis
sicut dii. Ideo querit ē altitudinis et excellentie appetit. et
quit vero deiectionis refugit. Unde etiā 2m phos
qdlibet ens appetit assimilari pmo enti secundum īstinctū
nature. quanto magis hō sed nō eo mō quo debet. Ideo
etiā augus libro confessionum in quodā actu vicioso scilicet ī furto
pomorum de arbore aliena fatetur se deo voluisse assimi
lari suo mō ex appetitu libertatis et ptatis etiā nulla
voluptate cogente. Tradidit enim deus hoī nālis appetitū
sapie potentie libertatis pulchritudinis fortitudinis domi
nii. et ceterorum suorum donorum. ad usū sue salutis. sed homo
abutens eisdē occasionē facit sue dapnacōis p elatio
nē contra deū. contra fratrem suū. contra corpus suū. sicut lucifer
ex donis sibi a deo collatis sumpsit occasionē sue ruine
et ppetue dapnacōis. Impetus nālis ad tria trahit
Ad cognoscendū igitur ad quid trahit ipetus nālis. viden
dū est ad quid trahit natura cognitiua. Pmo appetit ex
īclinatōe ītellectus nā scire multa. ex phemio me
thaphisice. Oēs hoīes nā scire desiderāt. Scire aūt contigit
ex multarum rerū experientia. cū nra scientia oritur ex sensu

tib. Sensibilia vo exa nobis sut. Natā igr q̄rit extra vagari
p curiositates vanitates et rerū silitudines. Hoc mani
feste patet in īfantibz ī cunabulis vagientibz. q alium
motū nō hn̄t sic vagū et īstabilē sicut visū ad ↄgnoscen
dū et sciendū. īfigentes oculos acerrime ad obiecta. vt
etiā ex hoc lusci in oculis efficiant^r si nō cohibentur
Dampna ex nāli īstinctu. ¶ Ex illo īstinctu nāli īpediunt^r
hoīes a ↄsideratione ꝓprioꝝ īterioꝝ defectuū. scȝ pctoꝝ suoꝝ
diuini iudicij. mortis nālis. quibz defectibz subiacēs tā
in corpe q̄ in aīa. ita vt nesciāt quid deo sit gratū. qd
aīabz ꝓprijs vtile et comodosū. Cui conatui nāli coopat^r
et īcitat malignus spūs. cuius ꝓpriū ē collecta et vnita
dispge. sicut et grē diuine ē dispsa collige et vnire.
Dispsiones īquit isrlis ↄgregabit. Ait ei xp̄s. Qui non
colligit mecū scȝ dyabolus dispgit. ¶ Ideo q̄lit^r viri pfī
sp̄ redeūt ad īteriora. ¶ In cuius euidēciā sathās xp̄m
in mōtē excelsū ducēs. ondit ei oīa regna mūdi et
gliam. exhibēs ei ad quid conatus eius tendit. scȝ ad exa
et mūdana ab īterioribz sp̄ abducēs. Hic viri in deū ꝑ
fici volētes sp̄ ad intiorē sui hoīs ↄsideratione ab
extioribz redire debēt. Nā oīs gl'a filie regis ab intus
Et paulus. Gl'a nr̄a hec ē testimoniū nō hoīm nō mūda
noꝝ. scȝ ↄsciē nr̄e. ¶ Ex illo iā patet causa multaꝝ impfec
tionū hoīm. scȝ ↄsideratio alioꝝ defectuū. Inde oritur
detractio. iudiciū temerariū. suspicio. curiositas. mltaꝝ
rerū cupiditas. ambicio. ymo et diminuit^r diuina dilcō
ex quo ab extrīseco multa offerūt^r delectabilia vana atq̄
pulchra. deuocio ↄtēplatio extenuat^r. que oriūt^r ex me
ditacōe orōne et lcōne. Volentes igr sollicite ī spūali
bz ꝓficē. necce ē hūc nālē et dyabolicū īpetū restrigē
et ad seipm ītrae cui solitudo silenciū et exclusio a
strepitu curarū sclariū ac pax cordis sp̄ debēt ēē delec
tabilia. Nā dyabolice fallacie ē hoīem a corde ꝓprio elō
gare ne se cognoscat. ne īspirationes diuinas cōcipiat. ne
internā suauitatē degustet. et vt facilius hoīez ad tēptari

onē inducat p exteriora concupiscibilia. et ut v̄tute resistēdi
tēptationibȝ extenuet. Per hec quidē hō dominiū cordis
sui amittit. et ē tanq̄ mortuus a corde sic ab eo elongatus
Ulterius de ista dispsione et elōgatione orit̄ ignorātia sui
ipsius ex qua ulterius īterimit̄ v̄tus humilitatis. cuius initiū est
recognitio ppriorum defectuū. Impossibile ē enim hoīez vere
humilem ēe qui proprios defectus ignorat. Circa ad quīta mala
deducit impetus nālis. et impetū īritatus dyabolicus.
Secundus īpetus nālis īstigat hoīez ad magni sui estima
tionē. // Scdus impetus nālis ē q hoīez inflat et ad mag
nā sui estimationē et complacentiā īstigat. Ideo videmus q
sequētes impetū nālē gl'ant̄ in suis consiliis cōceptibȝ et
opibȝ. nullū sibi silem arbitrātes. ppriam opinionē ptervie
defendētes. cōtentiosi elati capitosi. aliorum consilium contem
nētes. Et ad hoc īstigant̄ p impetū dyaboli q similit
eleuat ad quandā magnitudinē. ortū hn̄s ex casu suo. qui
in celū cōscendere voluit et sup astra celi collocare voluit
soliū suū. sicqȝ duo illi īpetus in unū conuenīūt. Inde orit̄
īflexibilitas ppriae voluntatis. et rixa utrorūqȝ cōtentio et
īcorrigibilitas. contemptus āmonitionis et rephensionis. qa
magna psumunt illi de se et sensū suū clariorē aliorum se
sibȝ semp pnūciāt. Et isti dīnis īstinctibȝ reluctant̄ et
repugnāt scripturis sc̄is. eas ad sensū suū carnalē trahētes
et pene sūt īcurabiles īterī q in tali sensu pprio pseuerāt
Hunc etiā conatū sathanas ī suo articulo quo xpm dnm tēp
tauit expssit. qn eū ad quandā psumptionē īcitauit. ponēs
eū sup pinnaculū tēpli et dixit. si filius dei es mitte te
deorsū. Tūc diceret faciās te gl'osū corā pplo. et exaltaberis et
crescēs in fama. Et ille īstinctus tā nālis q̄ dyabolicus
nullo mō sinūt hoīez de se humilia sentire. sȝ sp se et sua
nimis appciāt. dignificāt et caripendūt. q̄ splēdidius aliis
relucētes. Recuruāt enim pprios oculos īteriores ad dona
nālia et gratuita. sȝ ad sciāz prudentiā eloquentiā. fortitu

dinem pulchritudinem. diuicias. nobilitatem parentum. famam. et ad ce-
tera bona que eos in seipsis splendidos reddunt. nec sinunt
ut defectus proprios speculari possint. Hic fecit ille phariseus
euangelicus bona sua enumerans in templo. ideo publicanum des-
pexit. Pari modo etiam de operibus virtuosis. videlicet ieiuniis vigiliis
vilibus vestimentis. missarum celebracionibus et ceteris. cum homo
non se fundat in fundamento humilitatis. mentis surgit in quan-
dam fiducie securitatem. estimans se aliquid esse cum nichil sit
putat se hec a se habere et non a deo. et sibi illa sufficere pro
merito suo. deo ingratus a quo omne bonum procedit. sine humilita-
te virtutes congregans non studet ulterius proficere. sicque pedem fidu-
cie ibi figens tepescit a feruore diuine dilectionis. cum magis
gratus esse debet retrocedit. nec refundit dona in dona-
torem donorum. ideo cadit per laqueum superbie. ex quo ingratitudo
secundum Bernardum exsiccat ~~fundar~~ fluenta gratie. Debet enim talis
semper stare in timore et pauore. dicente beato Bernardo. sermone liiii°
super cantica. In veritate didici nil eque efficax esse ad graciam
promerendam retinendam recuperandamque. quam si omni tempore coram deo
inueniaris non altum sapere sed timere. Et paulo post. Time ergo
cum arriserit gratia time cum abierit. time denuo cum reuerterit.
Et post pauca. Argumentum superbie priuacio est gratie. Id est bonum
est argumentum. priuatus es gratia ergo superbisti. et econuerso super-
bis ergo priuabis gratia. Nam deus superbis resistit humilibus autem dat
graciam. ¶ Tercius impetus naturalis est desideriorum impletio. Conser-
uare enim se in esse omnis natura desiderat. Et illa conseruacio
tunc fit. cum id quod res cupit possidet. Desideria vero euacuant
instinctum diuinum. ~~dicente scrip~~ et ipsi repugnant dicente scriptura
A voluptatibus tuis auertere. Cui concurrit impetus dyabolicus
instigans et incitans ad desideriorum completionem. In signum huius
dominum saluatorem primo articulo est aggressus ad gule tempta-
cionem dicens. Dic ut lapides isti panes fiant. Et similiter

p̄mos parentes p vetiti cibi suasionē strauit. Illa vō desidia
virilē aīm resoluūt et emolliūt. vt nulla aspa nulla af
flictiua p diuino amore admittant. Hic iā surrexit tps
muliebre delicijs īmersū. tā in vestibꝫ cibis honoribꝫ.
voluptatibꝫ diuicijs. lectisternijs. ita vt pene totus orbis
a maiore vsqꝫ ad minimū sūmo studio hec īquirat. et oēs
adūsa fugiāt qūtūcūqꝫ vtilia. Oēs eīn que sua sūt q̄rūt
Ideo potissima hec ē causa cur tā pauci ad culmē pfc̄ois
attingūt. qꝛ paucissimi sūt qui in cp̄ijs desiderijs se an
nichilari pmittūt. sequētes suoꝝ desidioꝝ impetū nālē
Illā homo ex nāli amore īcuruat feruēter ad seipm. sibi
blandiēs et cōplacēs. ne sua desidia cstet. ymo ne seipm
cstristet. qd' tn̄ requirit ad pfc̄onē. Ideo quoscūqꝫ legimus
pfc̄os fuisse. hos certissime reperimus hostes suoꝝ corpm
et carnis īimicos extitisse et rigidissios sibi ipis. Nam
ad hoc īstinctus diuinus īstigat. vt q̄ spūalē dulcedīē refici
desiderat carnalia cstēpnat. Ad' si qs expiri velit ponat
ad pbā. dulcia sopima īterrūpēs. delicosos cibos abiciēs.
mollicīē lectisternioꝝ seponēs. et certā afflictiua pro xpo
assumat. Si cstāter hec egit verū me dixisse cpbabit
Cur eīn ds in pma vocatione abrahe tā amarissiā ei
pcepta tradidit. nisi vt eū aptū sua dilc̄one efficeret? Ecce
adultū. patria cognatis et amicis eū sepauit. penalissimū
pceptū circūcisionis sibi iā senissiō et suis mādauit. filiū
sibi carissimū vnicū īmolari pcepit. vxorē suā agar et
filiū suū ysmahelē quos vnqꝫ tenerrīē dilexit. admissio
nē sare ymo dei eiecit ī exiliū. Cuius nō videat q̄ ama
ra sūt hec. et tn̄ ob diuini amoris feruorē viriliter hec
sustinuit. Ubi q̄so sūt hodie tales. qui eciā in minimis se
cp̄t deū velit cōtristare? Ideo hodie quiescimus in fecibꝫ
desidioꝝ nroꝝ. Sꝫ dicet quis. Cur g° deus tradidit nāle

tale appetitū sic ferueter a perfectione retrahentē? Ad
qd respondeo. Deus nichil mali nature indidit. sz nra corrupta
et fomes ea contraxit. cui eet viriliter resistendū. Secundo
dico q malignus spūs immittit suggerēs sensualitati nre
ad ea prosequenda iuxta illud. Inmissiones per angelos malos
Et illud. Dyabolus misit in cor iude vt traderet xpm. Et
iuxta illud gg in quadā omelia. in parua via possidebitis
etiam vias. ubi affirmat hostē nrm prouocare hominem ad
vindictā sumendā de iniuriantibz. etiā postquam pariter pertu
lerit iniurias. Tercio dico q deus sapientissime prouidit
homini in exterioribz atqz naturalibz donis et gratuitis ad utendū
et ad se in hiis cognoscendū et diligendū. sz homo abutitur
hiis ad malū finē. Non enim ideo gladius fabricatus est vt
fatuus se per eū occidat. sz vt homo se per ipm defendat. Ideo
videmus multos bona principia conuersionis proferentes. sed
quia molles sūt facile desideriis suis acquiescentes. et
dura aggredi pertimescentes. ideo resiliunt leuiter a proposito
Quarto premissa non omnibz esse sapida. quia multi animales sunt
qui non percipiunt que spūs sūt. stulticia enim est illis. Spiritualı
bz tamen non dubito fore grata. qui ad gustū celestis dul
cedinis anhelant. puriori balsamo inebriari desiderantibz
Cause laxacionū in vita spirituali et cur homines aduersa fu
giunt. ¶ Hiis igitur prelibatis nunc ad contemplandas causas
in principio positas stilus se reflectat magis in speciali
et ex causis remedia eliciat oportuna. In primordiis
igitur quo aggredimur vias virtuosas. siue in seculo siue in
claustris delectacio nos trahit atqz beniuolencia. que ex
naturali inclinatione solet facilitatē inducere etiā in operibz
onerosis. Nam secundum aristotilē. x. ethicorum. delectacio perficit
operacionē. Nam vnusquisqz circa hec operatur que maxime
diligit. Interim igitur q homo delectacionē talē sentit stat in
operacione. cessat autem quando dispositio talis in mente extinguitur
Sed vnde oritur talis delectacio. Respondeo dupliciter. Primo

ex nouitate obiector̄ . sȝ ceremonijs . conuinctibus . loci
mutatione . cātus varietate . et cetis exterioribȝ recēter
se offerētibȝ . qr 2m phm . x . ethicor̄ noua sp delcāt sȝ vete
ra sūt odiosa . Hec videmꝰ ī melodijs organis psonis amictꝰ
vestibȝ cibis locis et alijs . durāte pma nouitate oīa sūt su
auia . mutata vō mētis dispositione hō ad alia se cōuertit
vt iterū delectetur . Et hoc euenit ex pfectione potēcie cōgnitiue
que ex quolibȝ nouo obiecto pficit . igit et in eo delcat . Hec
vero delcātio licet in se nō sit meritoria qr nālis . pt tn̄ fieri
meritoria . ideo nō est vsqꝫquaqꝫ spernenda . introducit enī me
ritoriā delcātionē . cū sit trāsiens a nāli ad vtuosā . vt vult
augꝰ in plogo sup psaltiū . q spūs scūs dulcibȝ cātibȝ p
miscuit vim sue doctrine . Solet tn̄ vt flos tenellus tpre
hyemali cito decidē nisi caute cū ea agat . Scdo pt hec de
lcātio oriri ex gra . Cū enī hō ex diuina ispiratiōe veterē
hoiēȝ cū suis cōpꝭijs icipit deponē . arridet ei qdā noui
tas gre ex bono appetitu et vtuosis opibȝ . q de sui natā
ānexā hñt delcātionē . ex quo sūt scdm rōnē . Nā scdm
eundē phm delcātio nō ē aliud nisi opatio scdm naz .
Hec vō delcātio si bene nutriat et caute custodiatur .
pficit semp ī melius . Est enī semē diuinū qd agrū mū
dū et bene cultū et pluuiā desiderat . vt crescat . plurificet
et augmētet . Postulat siquidē in pncipio hoc pciosissi
mū balsamū vas purissimū cor sȝ mūdū . nedū a sordibȝ
mortaliū crimīnū . sed et qñtū fieri pt a venialibȝ defecatū
et nō solū hec . sed et a quibuscūqꝫ leuitatibȝ . vanitatibȝ
iocis risibȝ . cōsolatiōibȝ delcātionibusqꝫ huanis . ymo et curar̄
et sclariū rerū . abhorret molestacione . optās sibi vacatione
et curā vigilē impendi . Sponsus quippe ē tenerrimꝰ . sponsā
sibi itentā et ab alijs elongatā reqrenes . Nutritur vero ac
delcābilit pascit et lactat . sacris meditacōibȝ lcōibȝ orōibȝ
īflāmātibȝ ad sui amorē . et ad mūdi cōtēptū īcitantibȝ . soli
tudinē silenciū et pacē amās . In simplicitate īquit cordis
qrite illū . Sub vmbra enī hitat ceruor̄ hynulus . vbi fer
uor carnaliū desidior̄ ptinge nō pt . Ideo dictū est qad

seipm ho ingredi debeat vincendo affectiones suas. Intrans
inquit in domu mea conquiescam cu illa. viz sapia increata. Na
regnu dei intra no extra nos e. qr gustus dine pietatis no
nisi simplicissio et purissio metis oculo attingit. Cuius
ratio e scdm augus qr simplicitas aie est queda ymago
exeplata et deducta a simplicitate dina. Et qr silitudo
est pncipiu et causa vnionis. stet igr verus dei amator
i sua metis pfra simplificatioe. vt suo exeplari coformis
reddat. recolliges se a foresibz distractioibz cu dilco suo
iugit cosonans. Que dilcm pcipue delcant opa hulitatis
vilitatis et abiectiois ppe. Na sibi expressissime vendicat
hulitatis vtute. cui assimilai studeat qui ei place deside
rat. Ab alys igr abiecta ipe ardeter amore sui sponsi
amplectat. ab eo discens qr mitis e et hulis corde. In huius
euides argumetu deus sua sapiaz tam legalis qr euage
lici pncipy. simplicibz pmo tradidit agrolis. pastoribz.
piscatoribz. vt abrahe moysi petro ictbi. Illi em diuinis
illuiatioibz magis sut apti. iux illud. Abscondisti hec a
sapietibz &c mt xi. Corpus etia suu celestibz curet exte
nuare disciplis. illud castigans ieiunys vigilys disciplis
p hec se reddes maiori gra dignu. Ante oia igratitudis
viciu a se pcul abiciens. in auctore donoy refundes dona
accepta qntucuqz pua. nec mnq appcians ea. sed cari
pendes ea tanq ea sibi imerito cocessa. Hec ei vna pcipua
causa ni videtur et oibz scis bnardo et ceteris cur hoies a
cepto bono desistut et a gra excidut. qr mnq gti existut
et mnq appciant dona dei recepta. ideo ipis iusto dei iudi
cio gra subtrahit. Na igratitudo e ventus vrens et fonte
pietatis exsiccans. Solet em ydemptitas pare fastidiu et
cotemptu. sicut et familiaritas que igratitudis viciu idu
cit. Alia causa huius noxy descensus a feruore nouicio.
et ad tepiditate relapsus. e securitas queda scepta de pmis
opibz qi ia cophendisset qd optasset. et suffice sibi estimans
statu ad que ia puenit. deposito timore et diligecia in

qua stetit incipit frigescere. et paulatim diminuit opera prius fer
uide inchoata. Nam in principio conversionis stetit in timore. fer
uidus in opere. nullam habens securitatem. Hec vero dispositio fuit
cessantibus efferbuit. et presumit se parem aliis esse cum quibus
vivit. quibus se imparem prius estimavit. ideo se omnibus humiliavit
ammonitiones et reprehensiones eorum pacienter suscipiens. Et
hanc suggestionem securitatis malignus spiritus ei inspirat.
cuius proprium est presumentem facere. sicut et sua presumptio occasio
nem sibi prestitit ruine. Et ideo tales laqueum ruine minus ti
ment. Semper ergo stare in timore et omnem securitatem abicere.
nec diminuere de prioribus observanciis. summum est remedium
inchoata continuandi. Debet enim primus status quasi meta esse
ad quam respicere debet homo. quod profecerit quantum ve defecerit. Nec res
picere debet solum quantum profecerit. sed quantum sibi proficiendum adhuc
restat et deficit debet intueri. ¶ Ex isto colligere possumus
quod ingratitudo inappreciabilitas sive iniuria aut vilipensio do
norum dei. mollicies sive nimia caripensio a magnanimitas
sue proprie estimationis. et reflexio ad dona naturalia. et volu
ptas constandi propria desidia carnis. sive amor rerum ad
seipsum. et securitas protensa ad seipsum in confidencia propria
maxime in causa sunt cur homines retrocedunt a gratia prius incep
ta tepescentes et frigescentes. ¶ Quare impacienter reprehe
siones et adversitates toleramus. Ex isto ulterius progrediamur
ad considerandum. cur reprehensiones convicia irrisiones verborum
contumelias ac alias adversitates et contemptus tam impacienter
toleramus. Pro quo inveniendo attendo sententiam salvatoris
mathei xviii. Nisi conversi fueritis et efficiamini sicut parvuli non intra
bitis in regnum celorum. Parvulum posuit pro vero humili. quia
secundum bernardum est qui verissima sui cognitione sibi ipsi vilescit
omnem alium superiorem se estimans. se quoque omnibus aliis inferiorem
sicut est parvulorum proprium. non solum verbo sed ex corde dicens illud
Ut iumentum factus sum apud te. Et illud abrahe. Loquar

ad dominum cum sim pulvis et cinis. Sciens igitur pro primo. quod
quis tale cor habuit numquam sine scrupulo paciens sustine
bit. Et econverso qui tale cor habuit omnia sibi illata gau
dens tolerabit. Nam quoscumque sanctos patres legimus talia
gaudens tolerasse semper humilia de se senciebant fun
dati in propriorum defectuum cognitione et in timore semper stantes
omni securitate et presumptione de se remota. Et sicut
paucissimorum est numerus eorum qui de se vilia senciunt. sic
eciam eorum paucus est numerus qui contumelias gaudens tolerant
Veritatem huius sumere possumus ex experiencia et racione. Vi
demus enim quod scolares in scolis a magistris. et servi a dominis
paciens tam verba quam verbera tolerant. cum ibi nulla racio subest
sublimia de se estimandi aut se parificandi superioribus. sed
paciens de se viliora senciunt. Racione vero quia procul dubio cum
aliquis de se sublimia sentit. vilior videri refugit.
Quomodo possit quis acquirere cor humile ¶ Sed dicet quis
Da modum per quem venire possim ad tale cor quod de me vi
liora quam de aliis senciam. Opto enim habere tale cor. Ad quod
respondeo. Impetrata prius divina gracia sine qua in vanum laborat
homo aspirans ad tale cor. omnes suos defectus tam criminales quam
veniales ad cordis oculos deducens revocare illos semper conspiciendo
et timendo divinum iudicium terribile. horam mortis inevitabilis
racionem deo reddendam. penam ignis eternam. incertitudinem penitencie
et satisfactionis ac culpe remissionis. oblivionem multorum
criminalium peccatorum. et insecuritatem sui status futuri. aut ruine
future in peccatis gracia se deserente. paucitatem meritorum suorum
in comparacione peccatorum commissorum. et instabilitatem perseverancie in
bonis. et incertitudinem sue predestinacionis aut reprobacionis
que ex sola dei voluntate pendet. Prefigat eciam sibi mentis
utilitatem tolerandi adversa. Quia sicut Christus sua passione
omnia merita excessit. sic et devotus eius famulus ei similis
in nullo suorum operum meritoriorum tanta promeretur sicut in

passione. Vnde inter oēs sc̄os martiria sc̄orū maxime
extollim⁹. Est eīm tolerācia quorūcūq₃ adūsoꝝ. arra
diuitus a deo in signū dilc̄onis aīo trāsmissa. p quā
milicie celesti indubitāter asscribi meret͛ et xp̄o confor
mat͛. Nō est eīm seru⁹ maior dn̄o suo. Tolle eīm crucē
xp̄i iubet͛ qui eū sequi desiderat. Et de calice xp̄i bibē
gl͛iosissimū ē. qui ē amaritudo passiōis. et si nō effusio
sanguinis. tn̄ ꝯpessio gaudiosa adūsitatis. Est eciā tribu
lacio cibus regis. q̄ amicos regis solet sequi in signū
honoris. Sic eīm honorat͛ quē rex voluīt honorare.
sup mulā regis cū mardocheo sedēs. Oēs eīm qui ī xp̄o
pie volūt viuē ꝑsecucionē pacient͛. Ideo tribulacio ē
xeniū a deo trāsmissū paulo dicēte. Vobis donatū ē
a xp̄o vt nō solū in eū credatis. s₃ vt eciā paciami͂ ꝓ ip̄o
Igit͛ paciencia amplectenda. et auide ad eā currendū
Efficacissimū eīm gen⁹ satisfactiōis ē tolerācia passiōis
Recolenda sūt eciā diūa bn̄ficia tā collata q̄ ꝓmissa
sue passiōis fut͛e approximacionis. que mentē hoīs dul
cit͛ emolliūt et flectūt ad paciaz. Nō sūt eīm ꝯdigne
passiōes hui⁹ tp̄is ad futurā gl͛az que reuelabit͛ nobis
sicut nec ad futurā penā quā euadem⁹. Et vt lcor gra
tū me habeat addā ad hoc. cū se passurū aliq̄d suspi
cat͛. armet se nec inermē se obiciat hostibz. Sed que
sūt hec arma? Dico p̄mo ī ꝓfunda meditacōe passiōis
xp̄i deuocōe feruida. Corpus eciā suū ieiunijs disci
plinis. vberibz et ꝯtumelijs sibi ip̄i illatis humiliet. flexi
bile illud faciēs. Hoc eīm plurimū ꝓdest assuefacē
se ꝯp̄rijs iniurijs. vt sic p assuefactionē ꝓprioꝝ. alienas
iniurias sciat tolerare. In tp̄e eciā quo ꝯtumelias patit͛.
auertat mentē q̄ntū p̄t ab actuali ꝯsideracōe iniuriaꝝ
ad alia dulcia se ꝯuertēs. Sic eīm p̄mixtio dulcioꝝ
amara sentire nō sinit. ad instar pocionū acerbaꝝ

que dulci solet liquore misceri. Hecimque enim quod sensificatio tenerior et applicatio intentionis ad iniurias ipsas reddunt amariores. et econverso grossior complexio et insensibilior dulciores faciunt passiones. ut patet in dormientibus et ebriosis rusticis et induratis. Ex occulta cogitatione forte quis sibi dicat. Si iniuriis illatis non rundero, tacendo me reum fatebor. et ab aliis reus pronunciabor. Ad quod ego. Hec cogitacio ex proni natali puerso instinctu gignitur. qui hominem magnificare in se ipso desiderat. et semper refugit annichilari ab aliis. et ideo astutissime habet vias perquirit ut se eleuet et iustificet. ne vilescat in propriis desideriis. Et quid si omnes homines te ex hoc degenere pronunciarent. cum tua consciencia te iustificaret? Verius est enim testimonium proprie consciencie. quam omnium hominum testimonium quod sepius fallit. Licet enim insipidi et stolidi te reum existiment prudentes tamen te virtuosum pronunciant etiam si te reum cognoscerent. quia et in hoc virtuosus comprobaris si iniuste reprehensus paciens sufferes. Nunquid tamen christus in sua passione testimonijs deferentes nec rundens. licet ab aliquibus iniustus patiebatur ideo non meruit aut confusus fuit. sibi testimonium reddente consciencia de sua iusticia. paciens nobis signum prebens et meritum sibi et nobis magnum cumulans? Post etiam quilibet verissimo iudicio quelibet alium superiorem se estimare non comparando si qua dono dei habet bona ad alterius mala quia hec esset iniqua comparatio non vera. sed occulta dona dei esse in alio que ipse non habet. aut saltem alteri donare potest deus et a se auferre. cum nemo sciat quod agatur in alio per divinum iudicium aut minus. sicut nec scit quid in se ipso deus operaturus sit. sicque alterum quelibet potest verissime superiorem estimare. ut sic cor humile accipiat aspiciendo semper plus alterius bona quam sua. et sua propria mala quam sua propria bona. Hec igitur recollectio hominis et unio ad se ipsum vere cognoscendum. et abstractio et elongatio a consideratione exteriorum. ac

donoꝝ dei magnificatio et gratitudo. ꝓprioꝝ desideriorum rerelatio beneficioꝝ dei sollicita rememoratio. cordis ꝓprii continua inuestigatio. omnis securitatis depositio. et in continuo timore et pauore perseuerantia. et mentis et sensus ꝓprii profunda humiliatio. corporis etiam ꝓprii et carnis afflictio cum suis passionibus principia prebet ad omnes virtutes. et ostia claudunt omnium viciorum
Sed quia hec omnia facilius oratione quam lectione obtinentur. igitur ego primus flexis genibus. erectis in celum manibus. oculis perfusis lacrimis. cum ardenti desiderio pectoris mei et gemitibus ad deum porrectis hanc humilem et compunctiuam coram deo effundo orationem. Oratio. O Ihesu benignissime alme et cordium scrutator tu nosti prauitatem et instabilitatem cordis mei. quod pronum est ad malum ab adolescentia sua. pluribusque iterticium criminibus hactenus sathane dominio subiugauit. vagum inflatum et molle existens humiliari et emolliri refugiens. meaque ibe cillitas illud nequaquam dirigere valet. vnde pijssima viscera tua precibus meis pulso. quatenus vnctione tua sancta illud emollias timore tuo illud stabilias. pauore tuo illud humilies. vt te et se recognoscens in viis tuis incessanter incedens. ad te directe peruenire valeam. quia tu es via vitas et vita ihesu dulcissime. cui cum patre et spiritu sancto est honor et gloria in secula seculorum Amen ¶

Nota
Nouem vbositas nouem mala ingerit homini. Primum est quod homo vitatem tenere non potest. Secundum quod homo sibiipsi pacem violat et alijs. et multi in eo scandalizantur. Tercium est quod quantas alias virtutes habet homo. de omnibus hijs non tantum sicut de taciturnitate homines edificantur. Quartum est quod multociens cor et anima amittunt puritatem. et cor amarum et turbatum efficitur. Quintum est quod numquam deum aut seipsum perfecte cognoscere potest. Sextum est quod fere numquam pacificum ~~cor~~ spiritum acquirere potest. Septimum quod numquam humilis aut verax efficitur. Octauum est quod deo numquam familiaris esse potest. Nonum est quod plures dulces gratias amittit. Vnde ait catho. Virtutem primam puto compescere linguam. Hec hugo De vtilitate orationis
Apud me oratio deo vite mee in omni loco et tempore. Vbicumque fuis assit tecum sancta oratio pro socio et solacio. siue breuis siue longa